

Ny djurhälsopolitik inom EU

Jordbruksdepartementet

2007-09-27

Dokumentbeteckning

KOM(2007)539

En ny djurhälsostrategi för europeiska unionen (2007 - 2013) där
"Förebyggande är bättre än bot"

SEK(2007)1189

SEK(2007)1190

Sammanfattning

Kommissionen har presenterat riktlinjerna för en planerad översyn av EU:s lagstiftning om djurhälsa och djurskydd. Bl.a. föreslås att ett nytt system för finansiering av djurhälsoåtgärder utreds. Regeringen stöder de åtgärder som kommissionen föreslår och anser att det är särskilt positivt att behovet av förebyggande åtgärder för att förhindra sjukdomsutbrott betonas. Regeringen anser att samverkan mellan folkhälsosektorn och veterinära sektorn är en förutsättning för ett gott skydd av folkhälsan.

1 Förslaget

1.1 Innehåll

Kommissionen har i ett meddelande till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén den 27 september 2007 lagt fram sina strategiska mål inom djurhälsoområdet omfattande de närmaste sex åren.

Strategin har tagits fram efter en extern utvärdering som genomförts av en konsultgrupp. Av konsultgruppens rapport framgår att djurhälsoläget inom EU stadigt förbättrats under senare år till följd av den harmonisering som

skett av lagstiftningen. I rapporten påpekas dock vissa nackdelar med dagens lagstiftning, bl.a. att den i huvudsak anger åtgärder som ska vidtas vid utbrott av smittsamma djursjukdomar och inte förebyggande åtgärder för att förhindra utbrott. I rapporten lämnar konsultgruppen vissa rekommendationer inför framtiden

Kommissionen konstaterar i sitt meddelande att nuvarande lagstiftning inom djurhälsoområdet, som kommit till successivt under mer än 40 års tid, består av ett mycket stort antal separata rättsakter och att en tydlig sammanhållen djurhälsopolitik saknas. I meddelandet föreslås framtagnandet av en ramlag som täcker såväl djurhälsa som djurskydd och en total översyn av lagstiftningen på området. Som en bas för arbetet föreslås att EU-åtgärder prioriteras baserat på risker för folkhälsan, djurhälsan och djurskyddet. För att öka incitamenten för lantbrukare och andra näringsidkare att vidta förebyggande åtgärder föreslås att finansieringen av nödåtgärder vid utbrott av allvarliga smittsamma djursjukdomar (epizootier) ses över, med sikte att skapa ett försäkringssystem där såväl EU som medlemsstaterna, näringen och försäkringsbranschen medverkar.

1.2 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Lagstiftningen om djurhälsovillkor vid handel med djur och djurprodukter samt om åtgärder som ska vidtas vid utbrott av allvarliga djursjukdomar är harmoniserad inom EU. Av lagstiftningen framgår bl.a. djurhälsovillkor för handel med djur och djurprodukter samt åtgärder som ska vidtas för att förhindra smittspridning i samband med utbrott av allvarliga smittsamma djursjukdomar. Kommissionens meddelande innehåller förslag till riktlinjer för den framtida lagstiftningen på området, men inga konkreta förslag. Först sedan kommissionen lämnat konkreta förslag till ändringar i rättsakter blir det möjligt att förutse vilka effekterna blir på svenska regler.

1.3 Budgetära konsekvenser

Meddelandet innehåller inga förslag som kommer att få budgetära konsekvenser för EU eller medlemsstaterna. Kommissionen konstaterar dock att nuvarande finansieringssystem behöver ses över bl.a. för att öka djurägarnas incitament att förebygga utbrott av djursjukdomar och för att förhindra snedvridning av konkurrensen. I meddelandet anges att en genomförbarhetsstudie behövs för att ta ställning till hur ett EU-harmoniserat finansieringssystem gradvis kan utvecklas. De budgetära konsekvenserna för EU och för medlemsstaterna kommer att kunna bedömas först efter denna studie.

2.1 Svensk ståndpunkt

Regeringen är positiv till kommissionens meddelande och delar grundsynen att politiken bör inriktas på att förebygga djursjukdomar snarare än att ingripa i efterhand vid utbrott av sjukdomar samt att basen för arbetet skall vara att EU-åtgärder prioriteras utifrån risker för folkhälsan, djurhälsa och djurskyddet. Sverige stödjer även att det görs en närmare utredning av möjligheterna att skapa ett nytt finansieringssystem som leder till mer förebyggande arbete, bättre konkurrensvillkor och en minskning av kostnaderna på djurhälsoområdet.

Sverige anser att det är angeläget att den nya djurhälsopolitiken leder till minskad smittspridning och förbättrad djurhälsa inom EU.

Samverkan mellan folkhälsosektorn och veterinära sektorn är en förutsättning för ett gott skydd av folkhälsan. Sverige förutsätter att det fortsatta arbetet med en utveckling av strategin även tar sikte på dessa delar.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Flertalet medlemsstater har uttalat att de stöder de åtgärder som föreslås i kommissionens meddelande, bl.a. antagandet av en ramlag samt att ett ändrat system för finansiering av åtgärder på djurhälsoområdet utreds.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentets, Ekonomiska och sociala kommittén, samt Regionkommitténs ståndpunkter är i nuläget inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte remissbehandlats, men samråd har skett med representanter från Lantbrukarnas Riksförbund, Kött och Charkföretagen, Svenska Djurhälsovården, Svensk Mjölk, Svensk Fågel, Svenska Ägg samt Statens jordbruksverk och Statens veterinärmedicinska anstalt. Från näringens sida har bl.a. påpekats att förebyggande arbete på lång sikt alltid lönar sig, då friska djur är mer lönsamma än sjuka och att ett försäkringssystem bör blir förmånligt för svenska producenter, eftersom Sverige bl.a. genom sitt geografiska läge, löper låg risk att drabbas av allvarliga sjukdomsutbrott. Nringen anser vidare att ett eventuellt försäkringssystem måste omfatta en tydlig differentiering av premien baserat på risk eftersom premien annars kommer att ses som en ytterligare beskattning.

3.1 Fortsatt behandling av ärendet

Det portugisiska ordförandeskapet avser att presentera rådsslutsatser beträffande kommissionens meddelande. Kommissionens förväntas under tiden fram till 2013 föreslå ändringar i olika rättsakter på djurhälsoområdet för att uppnå de mål som anges i meddelandet.

3.2 Rättslig grund och beslutsförfarande

EU:s lagstiftning på djurhälsoområdet omfattar ett mycket stort antal rättsakter i form av såväl förordningar som direktiv och beslut. Den rättsliga grunden för lagstiftning som enbart syftar till att skydda djurhälsan och lantbruket är artikel 37, medan rättsakter som även syftar till att skydda folkhälsan baseras såväl på artikel 37 som artikel 152. Rådet och europaparlamentet har givit kommissionen befogenheter att efter hörande av Ständiga kommittén för livsmedelskedjan och djurhälsa fatta beslut i vissa frågor, b l.a. om nödgärder vid utbrott av allvarliga djursjukdomar.

3.3 Fackuttryck/termer